

/bb 39. befejeztek....1.folyt./vm

este a strandfürdő területén elkezdődött a vidám szüreti mulatság. közben szinpompás tűzijátékkal szórakoztatták a fiatalokat./mti/

- . -

bb 40. fogadás a fegyveres erők napja alkalmából

t vt/gg vm

1963. szeptember 29.

a fegyveres erők napja alkalmából czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagja, vasárnap este fogadást adott a magyar néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében.

a fogadáson megjelent biszku Béla, az mszmp központi bizottságának titkára, Fehér Lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. Ajtai Miklós, az országos tervehivatal elnöke, a politikai bizottság póttagja, Losonczi Pál földművelésügyi miniszter, Pap János belügyminiszter, Papp Árpád, a munkásőrség országos parancsnoka, s több más közéleti személyiség. részt vett a fogadáson a néphadsereg számos tábornoka és parancsnoka, ott voltak a társ-fegyveres testületek, a magyar partizán szövetség, a magyar honvédelmi sportszövetség vezetői, a honvédelmi minisztérium, a belügyminisztérium, a külügyminisztérium, továbbá a munkásőrség országos parancsnokságának vezető beosztású munkatársai.

megjelentek a fogadáson a budapesten akkreditált katonai és légügyi attasék, valamint - k.i. Provalov vezérezredessel az élen - az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának magasrangú képviselői./mti/

- . -

19.50 pe

- 18 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 180-460, 360-500

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 30.

bb 1. a macbeth előadásával emlékeznek meg az erkel színház a verdi-évfordulóról

i ol/gk-lm fm

1963. szeptember 30.

október 10-én, verdi születésének 150. évfordulóján az erkel színház a macbeth-et tűzi műsorára. az előadáson Lamberto Gardelli vezényel, a főbb szerepeket melis György, Mátyás Mária, Illosfalvy Robert és Mészáros Sándor énekl./mti/

- . -

bb 2. az operaház balettagyüttese párizsi vendégszereplésre készül

i ol/gk-lm fm

1963. szeptember 30.

az operaház balettagyüttese párizsi vendégszereplésre készül. a 45 tagú együttes november 19-én utazik franciaországba. négy estén lépnek fel a theatre de champs-elysée-ben. műsorukon két bartók-egyfelvonásos, - „a fából faragott királyfi,„ és a „ a csodálatos mandarin,„ - továbbá egyórás balettkoncert szerepel./mti/

- . -

bb 3. a lotto sorsolások októberi menetrendje

i kf/lm vg

1963. szeptember 30.

a sportfogadási és lotto igazgatóság sorsolási naptára szerint a következő hónapban négy számsorsolást és egy jutalom-sorsolást rendeznek.

október 4-én kecskeméten, 11-én megyesegyházán, 18-án Győrött, 25-én pedig Mezőkövesden húzzák a lotto nyerőszámait. október 28-án az igazgatóság nádor utcai székházában tartják az októberi tárgynyermény sorsolást./mti/

- . -

le

bb 4. jó aszutermés várható tokajhegyalján

vid j-lm ká

1963. szeptember 30.

tokajhegyalja világhírű szőlőskertjeiben a derűs, napfényes időjárás hatására a kipattant szőlőbogyókon megjelent a botrytis cinerea penészgomba, ami a szemek aszusodását idézi elő. a nagyüzemi táblákon nagymérvű a fürtök aszusodása, és ha az őszi időjárás továbbra is kedvező marad, úgy az 1947. évi jó aszuterméshez hasonló szüretre van kiálátás.

Igen jó az aszusodás a tokajhegyaljai állami gazdaság dorgó-völgyi szőlészetében, valamint a tarcali kutató intézet világhírű szarvas-szőlőjében, különösen a furmint-táblákon. ezért a szakemberek azt tanácsolják a termelőknek, hogy várjanak még a szürettel. ez nemcsak a gazdaságoknak, hanem az egyéni termelőknek is érdeke, hiszen egy kilogramm aszuszemért egy liter must árának többszörösét, 80-100 forintot kapnak.

a hegyaljai szőlőkben megtartott előszürettek tapasztalatai kedvezőek. a tarcali kutató intézet parcelláin az egyedi szelektálással telepített hárslevelű egykilogrammos fürtöket hozott és a bogyókból kipréselt must 29 cukorfokot mutatott. a szüret tokajhegyalján előreláthatólag október 10. körül kezdődik./mtl/

--

bb 5. meteorológiai állomást nyitnak a közönség számára balatonfüreden

vid te-lm szf

1963. szeptember 30.

az országos meteorológiai intézet balatonfüreden nyitja meg az első nyilvános meteorológiai állomást, amely közvetlenül tájékoztatja a közönséget. a móló közelében három oszlopot állítanak fel és üveghengereket erősítenek rájuk. ezekben helyezik majd el azokat a műszereket, amelyek a hőmérséklet és a légnyomás változását jelzik. a középső oszlop tartja a szélkereket, amely áttétel segítségével skálán mutatja a szélerősséget, hogy a vitorlázók állandóan tájékozódhassanak vízreszállás előtt. a közönség számára épített meteorológiai állomáson naponta kifüggesztik majd az időjárásjelentéseket is. az alapozási munkákat megkezdték.

a meteorológiai intézet tervei szerint síófokon és keszthelyen telefonfülkéhez hasonlatos „időjelző házikót”, állítanak majd fel./mtl/

--
-2-

fe

bb 6. irodalmi estek, filmbemutatók az egyetemi színpad októberi műsortervében

i s/gk-lm sr

1963. szeptember 30.

az egyetemi színpad a jövő hónapban is változatos, színes műsorral várja a fiatalságot. októberben két színművet adnak elő, az egyik a.b. vallejo „az égető sötétség”, című drámája, a másik deák tamás „fictus és laodiké”, című műve. „az égető sötétség”, október 8-án és 13-án kerül műsorra. tovább folytatják a nagyszerű a versmondás művészete című sorozatot is. egy-egy műsorban valamelyik fővárosi színművésznünk önálló estjét rendezik meg. októberben kerül sor berek katalin előadójára. ugyancsak folytatják a világirodalmi sorozatot is. ennek a sorozatnak az első előadását október 28-án este rendezik meg. ebben a műsorban garcia lorcára, a mártírhalált halt spanyol költőre emlékeznek. az elmúlt évhez hasonlóan az idén is minden hónapban jelentkezik az egyetemi színpad „hangos újságja”, a horizont. a horizont a külpolitika legidősebb kérdéseiről, a hazánkban törént kulturális, sport és belpolitikai eseményekről számol be.

a hónap végén a szürrealista képzőművészet és az antifaszizmus címmel rendeznek műsort az egyetemi színpadon. önálló előadást keretében mutatkozik be az egyetemi fiatalságnak José Arzamendi latin-amerikai gitár- és énekművész.

minden héten filmbemutatókat is tartanak: a legújabb külföldi és magyar játékfilmeket tűzik műsorra. rendszeresen bemutatják a balázs béla stúdió újdonságait is./mtl/

--

bb 7. puskavégre került a nemesvidi erdő „remetéje”,

vid j-l ká

1963. szeptember 30.

a somogy megyei nemesvidi erdőben már évek óta figyeltek az erdészek egy egyedül kóborló, jól megtermett, nagy agyarakat viselő vadkant. többször megkísérelték már puskavégre kapni, de a ravasz vad mindig idejében kitért üldözői elől. az itt vadászó nyugatnémet vendégeknek sikerült végre leteríteniök az erdei „remetét”, a hatalmas vadkan 2 mázsát nyomott és 18 centiméter hosszú agyarakat viselt./mtl/

--

-3-

fe

bb 8. angyalföldi filmhíradó, muzeumi hét, fotoalbum a 13. kerületről

i ni/sze-lm sr

1963. szeptember 30.

a 13. kerület minden lakosának változatos kulturális lehetőséget nyújt a helyi szervezetek most elkészült közös népművelési programja.

a lakosság nagyobb tömegeivel akarják például megismertetni a kerület jelenlegi szerepét a főváros életében. az angyalföldi filmstúdió ezért negyedévenként híradót készít a kerület politikai és kulturális eseményeiről, s ezeket a filmeket rendszeresen vetítik majd a józsef attila művelődési házban. hasonló téma foglalkoztatja az üzemi fotóköroket is, amelyek az angyalföld fejlődését megörökítő művészi album összeállítására vállalkoztak. ennek előkészítésére foto-sétákat rendeznek a nagymulti kerületben, s a muzeumokban tanulmányozzák a városrész történetével kapcsolatos dokumentumokat. a helyi eredményeket szemlélteti majd a kerület képzőművészeinek gyűjteményes kiállítása is, valamint az üzemi munkás-művészeinek tárlata. egy-egy üzemi vándorkiállításra is sor kerül a képzőművészek és a foto-körök alkotásaiból. kiemelkedő kulturális esemény lesz az angyalföldi muzeumi hét megrendezése is, amelyet nyolc üzemi kiállítással együtt a kerületi kisz-bizottság szervez.

az idei programban az elkövetkező évek munkájának megkönnyítésére - olyan kezdeményezéseke is szerepelnek, - amelyek a különböző ifjusági csoportokkal kívánják megkedveltetni a népművelés különféle formáit. a kerületi uttorsház és a művelődési otthon például az általános iskolások részére a felnőttekéhez hasonló természettudományos előadássorozatot indít, a felsőtagozatos kisdiakek részére pedig a politechnikai oktatást elősegítő témákból tartanak ifjusági sorozatot.

az eddigi évek népművelési munkájának eredményeként a kerület három nagy munkásszállóján lakók természettudományos képzésére, műszaki-szakmai ismeretanyagának bővítésére a szálláshelyek kulturális bizottságai 150 ismeretterjesztő előadást tartanak. a két építőipari szálló fiatal lakói számára természettudományos akadémia indul./mti/

-.-
-4-

8. 14/a

8. 14/a

bb 9. bronzkori sírokat tártak fel a borsod megyei galej község határában

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 30.

a magyar tudományos akadémia megbízásából tavaly kezdték meg a borsod megyei galej község határában a bronz- és koravaskori emlékek kutatását. az idei ásatások során a földfelszín alatt mintegy 30 centiméterre későbronzkori hamvasztásos urnatemetőt, alatta pedig mintegy másfél méterre középbronzkori csontvázastemetőt, - több mint 80 sirt tártak fel.

a halotti hamvakat tartalmazó urnákat tállal fedték le, mellettük két-három edényt találtak. számos bronztü, csüngő, valamint borostyán gyöngyök is előkerültek. a csontvázast sírokban gazdagon díszített tálak és más edények is voltak.

a leletek a magyar tudományos akadémia régészeti tárát gyarapítják.

a sírok közelében felfedezték az egykori település nyomait is. ennek ásatására jövőre kerül sor./mti/

-.-

bb 11. elkészültek az erzsébet hid függesztő-kötelei

i sl/lk-lm vg

1963. szeptember 30.

a magyar kábel művekben elkészültek az erzsébet hid függesztő-kötelei, amelyek a hid pályatestét a dunán átvívelő tartókábelekkel kötik össze. a tartókötelekre 64 vaskos bilincset szerelnek, ezeken áthurkolják a 64 egyenként félméter vastag függesztőköteleket, amelyeknek végei a híd szerkezethez kapcsolódnak.

a kábelek rugalmasságának, teherbíró képességének próbái a gyártás folyamán újra és újra sikerrel ismétlődtek. a kötelekből három mintát a szovjetunióba is elküldtek, hogy azokat egy különleges berendezés segítségével mesterségesen „fárasszák”, s a lehető legpontosabb becslésekhez jussanak a kábelek várható élettartamáról.

a függesztőkötél pillanatnyilag még „méteráru”, hossza 1684 méter. ezután vágják szét 64 részre, 3-tól 64 méterig a legkülönbözőbb méretekre, aszerint, hogy az a rész a tartóívnek melyik pontjára kerül. a darabolás után a kötelek mindkét végére fémfejet öntenek, hogy még szilárdabban illeszthessék őket a híd szerkezethez. a munkával előreláthatólag három héttel a határidő előtt, november 10-e körül végeznek és ezzel be is fejezik az erzsébet hid építésével kapcsolatos feladataikat a magyar kábel művek dolgozói./mti/

-.-
-5-

8.20/a

8. 20/a

bb 10. fellendülés előtt balassagyarmat zenei élete - otthoni kap a palócváros állami zeneiskolája

vid fm/tné-Lm fm

1963. szeptember 30.

a pest megyei petőfi színpad operettegyüttesének vendégszereplésével kezdődött meg az ipoly-parti palócvárosban, balassagyarmaton az őszi-téli kulturális évad. eddig is változatos programot állítottak össze a város lakóinak szórakoztatására, az idén azonban minden eddiginél színesebb lesz a kulturális élet. különösen nagy fellendülés előtt van a város zenei élete. az idén régi vágya teljesül a város lakosságának: otthoni kap az állami zeneiskola balassagyarmaton. amíg a koncert-teremmel rendelkező épület elkészül, addig a mikszáth művelődési ház emeletén kap helyet a zeneiskola. a művelődési ház emeletének átépítése hamarosan befejeződik, s ezt követően száz növendékkel kezdi meg működését az iskola. öt előadásból álló hangversenysorozatra hirdetett bérletet az alakuló zeneiskola. az első esten, október 4-án a tátrai vonósnégyes szerepel.

a művelődési ház is a város lakosságának igénye szerint állította össze őszi-téli műsorát. itt a kisz központi művészegyüttese, a pest megyei petőfi színpad, az egri gárdonyi színház, az országos filharmonia és az állami bábszínház, valamint a népszerű palóc népi együttes szórakoztatja majd az ipoly-parti város közönségét./mti/

--

bb 12. több mint tíz ujfajta anyaggal szelítették a központi orvostudományi kutató intézet székházát

i sb/lk-Lm vg

1963. szeptember 30.

a központi orvostudományi kutató intézet üllői uti új székházában már az utolsó simitásokat végzik az építők. a nagy toronyház érdekessége, hogy több mint tíz ujfajta anyagot használtak fel az épület szelítésére. a toronyház ablakainak mellvédjét az országban először díszítették színes üvegtáblákkal. az ablakkeretek nyílásait pedig különleges műgumival és más rugalmas anyagokkal tömitették. a budapesti szakipari vállalat dolgozóinak különösen sok gondot okozott a laboratóriumi butorok és a helyiségek padlóinak burkolása. a tudományos kutatók gyakran maró vegyszerekkel végeznek vizsgálatokat és ezek a savas folyadékok gyorsan tönkretennék a burkolatot, sőt a betont is. ezért hétféle új anyagot próbáltak ki a laboratóriumi asztalok befedésére, amíg megtalálták a legmegfelelőbbet, amely már évtizedekig saválló marad. a padlót erős műanyag-lemezekkel burkolják, de ezeket a táblákat még össze is hegesztik, hogy a maró folyadék ne találjon utat az épület betonszerkezetéhez. a különleges burkolatuk tulnyomó része már elkészült, s így októberben megkezdik a kutató intézet műszaki átadását./mti/

--
-6-

8.35/a

8/8 Leli

bb 13. magasodnak a budapesti középületek és irodaházak

i sb/sze-Lm vg

1963. szeptember 30.

budapest üres telkeinek jobb kihasználására és a közműveltség költségeinek csökkentésére most már a szokásosnál magasabb házakat terveznek az építésszek. a nagy lakótelepeken máris épül több kilenc emeletes toronyház, de az ötéves terv végén megkezdődik ezeknek az épületeknek a „sorozatgyártása”, is. a legújabb irodaházak és középületek terveiben azonban jóval több emeletet irányoznak elő az építésszek, mint a lakóépületekben. az építőipari és közlekedési műszaki egyetem 3-as tanulmányi épülete 13 emeletet kap, a vegyiműveket tervező vállalat új toronyháza 15 emeletes lesz, s a jövő évben egy huszemeletes szálloda alapozását kezdik meg budán. tervek készültek a villamosenergiaipar 14 emeletes székházának és a budapesti orvostudományi egyetem 24 emeletes központjának építésére is.

a 41-es építőipari vállalat dolgozói most megkezdtek a magas középületek és irodaházak építési programjának valóra váltását. alapozzák már a betonozók a vegyiműveket tervező vállalat 15 emeletes toronyházát. az alig 12 méter széles épület 40 méter magas lesz. figyelembe kellett venni, hogy a viszonylag keskeny, de magas épület homlokzatába jóval könnyebben belekapaszkodik a szél, mint az alacsony házakba. ezért az épület két végén vastag betonfalakkal erősítik meg a toronyház vázát, hogy a legnagyobb vihar se tehessen kárt benne. felvonókkal is bőségesen el kell látni az épületet. így a biztonsági tartalékkal együtt 3 tisz személyes valamint egy 24 személyes lift bonyolítja le majd a személyforgalmat. az építők 1965 második felében adják át az új toronyházat./mti/

--

bb 14. kgst-kisérletek szolnokon a cukorrépa-betakarítás gépesítésére

vid j-Lm ká

1963. szeptember 30.

a szolnoki állami gazdaságban a kgst megbízásából kísérletek kezdődtek szovjet és csehszlovák répakombájnokkal. a kombájnok a szakemberek felügyelete mellett - a gazdaság 600 holdnyi cukorrépa-tábláin dolgoznak. az eddigi tapasztalatok szerint a gépek naponta 3-4 holdról szedik fel és fejelik le a répát, így 40 ember munkáját helyettesítik. a gazdaság és a mezőgazdasági gépkísérleti intézet szakemberei munka közben tanulmányozzák a gépeket, és tulajdonságaikról jelentést készítenek a kgst-nek./mti/

--
-7-

8.45/a

8/8 Leli

bb 15. megkezdődött a csukázás a borsodi vizeken

vid j-lm ká

1963. szeptember 30.

az ősziestre fordult időjárás is tartogat örömet a borsodi horgászok részére: megkezdődött a csukázás. a „vizek tigrise”, amely az ugynevezett szemét-, valamint a beteg halak pusztításával hasznát is hajt, az erősen lehűlt vízben már nehezen talál elegendő zsákmányt, apróbb halat, s ilyenkor nem veti meg a horgászok csaliját sem. a borsodi horgászok szabad idejükben naponta négyszáz-ötszáz is felkeresik a csukákban gazdag vizeket, többek között a nyéki tavakat, a hernád folyót, a rakacai 320 holdas víztárolót. máris több jó fogásról érkezett hír. a legszerencsésebbnek dr. patócs frigyos ózdi ügyész bizo- nyult, aki a rakacán 6 kiló 14 dekás, 76 centiméter hosszú csukát emelt ki./mti/

--

bb 16. régi kézimunka-minták kerültek a nyiregyházi muzeumba

i vid/fm-lm fm

1963. szeptember 30.

néhány régi kézimunka-minta került a nyiregyházi muzeumba. ezek nemcsak néprajzi szempontból érdekesek, hanem azért is, mert annak idején krudy gyula nagyszüleinek házában használták őket. az író nagyszülei ugyanis több árva és szegénysorsu leányt neveltek fel, akik részben náluk laktak, részben naponta jártak krudyék lakásába, ahol egy nagyobb helyiségben különféle kézi- munkákat készítettek./mti/

--

bb 18. nyugdíjasok klubja, hat szakkör az új kerekegyházi művelődési otthonban

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 30.

a kecskeméti járásbeli kerekegyháza községben nemrég készült el az új művelődési otthon, s ezzel egyszeriben fellendült a falu kulturális élete. többek között irodalmi együttest, népi tánc- csoportot, foto-, kézimunka-, kertészeti és ezermester szakkört szerveztek. az irodalmi színpad tagjai - többségben parasztfiatalok - most a „szüreti népszokások”, című érdekes műsorral készülnek az első bemutatkozásra. a tánc csoport a helyi népi táncokat dolgozza fel. megalakították a nyugdíjasok klubját is a munkából kiöregedett parasztembereknek külön termet biztosítottak az új otthonban. itt rádió, televízió, többféle napilap és folyóirat áll a látogatók rendelkezésére./mti/

--

-8-

8.50/a

8.50/a
Lm

bb 17. általános iskolai bizonyítvánnyal együtt szakmunkás- igazolvány

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 30.

vas megyében rövidesen 17 olyan esti általános iskolai 7. osztályt indítanak, ahol a tanulók tanulmányaik befejezésekor szakmunkás-bizonyítványt is kapnak. kísérletképpen az általános iskola tananyagával együtt a mezőgazdasági szakmunkásképző tan- folyamok tudnivalóit is elsajátítják a hallgatók ezekben az isko- lákban.

az általános iskolai tantárgyak tanítását a falusi peda- gógusok vállalták. a szaktárgyakkal agronómusok, állatorvosok és más szakemberek ismertetik meg a hallgatókat. a legtöbb helyen növénytermesztő és állattenyésztő tagozatokat szerveznek./mti/

--

bb 19. negyedmázsás kulacs - porcelánból

vid te-lm szf

1963. szeptember 30.

a herendi porcelángyár muzeumában egy magángyűjteményből nemrégiben vásárolt porcelánkulacsról nem tudják megállapítani, milyen céllal készült. az 1880-as évekből származó remekmű ugyanis 75 centi magas és súlya eléri a negyed mázsát. miután majdnem lehetetlenség inni belőle, úgy gondolják, hogy szenvedélyes kulacs- gyűjtő csináltathatta. más feltevések szerint a századforduló éveiben rendkívül divatos asztali fahordó mellett állhatott díszül a különleges porcelán alkotás.

az értékes régiség díszítése és színezése egyike a leg- szebbeknek, legértékesebbeknek. egyik oldalát többalakos kép- kompozíció díszíti, másikon jellegzetes herendi minták találhatók. kettős fala van, a külsőt a formázó mester tühegyes szerszámmal átluggatta. így készült a „csipkés”, áttört díszítés, amely a herendi régiségek egyik jellemzője.

a kulacsot állandó kiállításon mutatja be a gyár muzeuma./mti/

--

8.50/lm

-9-

906

Lm

bb 20. központi fűtőberendezés kislakásba, szobakazánnal

vid te-lm szf

1963. szeptember 30.

kislakásokba alkalmas, új típusu központi fűtőberendezést tervezett schrantz ernő, a szentesi vegyipari vállalat megbízott főmérnöke, szakított az ilyen berendezések hagyományával, a szokásos öntöttvas helyett a kazánt és a fűtőtesteket is acéllemezekből készíti, az alig egy méter magas, modernvonalu, zománcozott kazán olyan tetszetős, hogy szobában is elhelyezhető. a többi helyiség radiátorába a szokásos módon, csővezetékeken juttatják el a forróvizet, a kis kazán fával, szénnel is fűthető. tervezik olajtüzeléses kivitelben is.

a kis szekrényyszerű radiátorokat, majd később a kazánok egy részét is, a lakásberendezések stílusának megfelelően színes, hőmezővásárhelyi majolikacsempékkel burkolják. az új típusu központi fűtőberendezés mintapéldánya elkészült, s rövidesen rátérnek a sorozatgyártására. ezek a számítások szerint lényegesen olcsóbbak és gazdaságosabbak lesznek a hagyományos fűtőberendezéseknél./mti/

--

bb 21. száz vagon sajt négy országba, répcelakról

vid te-lm szf

1963. szeptember 30.

nemrég hagyta el a répcelaki sajtgyárat az idei századik vagon export sajt szállítvány. az ndk-ban, ausztriában, belgiumban és egyiptomban szívesen fogyasztják az üzem készítményeit. külföldön elsősorban a kenhető, puha sajtot szeretik, idehaza pedig inkább a keményet. új fajta izesített sajtok előállításával is kísérleteznek az üzemben./mti/

--

bb 24. új eljárást dolgoztak ki az ipari kén növényvédőszerre alakítására

vid te-lm szf

1963. szeptember 30.

dr. ráskai béla kandidátus, a veszprémi nehézipari kutató intézet osztályvezetője és munkatársai új eljárást dolgoztak ki a dunaujvárosi koksizólóműben keletkező évi 600 tonna kénpor növényvédőszerre alakítására. az új eljárás érdekessége, hogy megváltoztatja a kén fizikai tulajdonságát, a vegyszert papírgyári melléktermékkel keverik. a melléktermék letelepszik a kénszemcsék felületén és rendkívül finom burokkal veszi körül a porszemeket. a vegyi eljárás után a kén elveszti víztaszító tulajdonságát, „megtűri”, maga mellett a folyadékot és így, hígított állapotban jól permetezhető, sőt a növényekre káros szennyeződések is „kimoshatók”, belőle.

/folyt.köv./

-10-

9.05/a

914 2 rel

bb 24. új eljárást dolgoztak ki...1.folyt./-lm

az anyag gyümölcsök permetezésére alkalmas. az intézet gyártástechnológiája lehetővé teszi, hogy az új növényvédőszer kis költséggel állíthassák elő.

a kísérletekről szóló zárójelentés elkészült az intézetben, s eszerint rendezik be a dunaujvárosi növényvédőszer üzemét./mti/

--

bb 22. huszonöt új tojásgyár - évi kétszázmillió tojás

1 ie-l m ká

1963. szeptember 30.

jelentős intézkedés született az immár krónikus tojáshiány csökkentésére, illetve teljes megszüntetésére: a következő néhány esztendőben évi 200 millió darab össztermelésű korszerű tojásgyárakat hoznak létre. egy-egy üzem 40 000 férőhelyes lesz, nevelő telepből és 8 tojóépületből áll majd, s évente nyolcmillió tojást ad. ez férőhelyenként 200 tojást jelent.

ezt a termelési színvonalat csak kiváló fajtákkal és egészen korszerű technológiával lehet elérni. az állományt külföldi, kifejezetten tojástermelő hibridekből alakítják ki. az épületek és gépészeti berendezések tervezésénél az ország eddigi legnagyobb és legfejlettebb baromfitenyésztő üzemének, a bábolnai állami gazdaságnak a tapasztalatait hasznosítják. a helyiségeket fűtéssel és mechanizált szellőzőberendezésekkel klimatizálják, az etetést, itatást automatizálják, a szállítást gépesítik. a tápokot és takarmánykeverékeket, amelyeknek optimális összetételével még kísérleteznek, központi takarmánygyárakból kapják, az üzemek egyenként 31 embert foglalkoztatnak majd, s közülük is csak tizenötön gondozzák a többtízezer baromfit. egy-egy üzem építése kereken 30 millió forintba kerül.

a 25 tojásgyár közül az első négyet már tervezik. a jövő év tavaszán az építkezés is megindul a nagymiskolci állami gazdaságban, a nádudvari vörös csillag tsz-ben, a sátorhely-bolyi állami gazdaságban és a baromfiipari vállalat nagyvenyimi telepén. a fűtés mind a négyben újszerű és igen gazdaságos lesz: az első kettőben földgáz-, a két utóbbiban pedig olaj-tüzeléssel biztosítják a kívánt hőmérsékletet. szó van arról, hogy a nagyvenyimi üzem teljes berendezését angliából vásárolják, a négy új tojásgyárba 1965 tavaszán szállítják az első naposcsibéket, a tojástermelést pedig a tervek szerint két év múlva kezdik meg.

a további 21 tojástermelő üzem helyéről és építésének pontos idejéről a közeljövőben döntenek az illetékes szervek./mti/

--
-11-

9.10/a

914 2 rel

bb 23. a gimnáziumok tagozati osztályainak száma kétszer annyi, mint az előző tanévben - nyolc új természettudományos osztályt is nyitottak

1 vt/lk szb sr

1963. szeptember 30.

a gimnáziumok első osztályaiban - mint ismeretes - az eddigi reál és humán tagozatu óratervek helyett az idei tanévben életbe lépett az egységes óraterv. ezzel egyidejűleg a művelődésügyi minisztérium egy korábbi elvi állásfoglalás alapján biztosította az oktatás sokrétűbb differenciálását újabb, ugyanevezett speciális /tagozati/ osztályok nyitásával. az előző tanévben még csak 36 ilyen típusú osztály működött, számuk az idén több mint kétszeresre, - 77-re emelkedett. többségük /66/ nyelvi tagozatu, de van nyolc új természettudományos is, továbbá három ének-zene tagozatu osztály is megkezdte működését. ilyen nyitottak székesfehérvárott a vasvári páll gimnáziumban, pécssett a janus pannonius gimnáziumban és a budapesti radnóti miklós gyakorlóiskolában.

a budapesti berzsenyi daniel és I. istván gimnáziumban matematika, a soproni berzsenyi daniel gimnáziumban biológia-kémia, a nagykőrösi arany jános gimnáziumban matematika-fizika, a szolnoki tiszaparti gimnáziumban kémia-fizika, szekszárdon a garay jános gimnáziumban matematika-fizika, a debreceni tóth árpád gimnáziumban biológia-kémia, a pécsi nagy lajos gimnáziumban pedig kémia-fizika tagozatu osztály kezdte meg működését.

a speciális osztályok lényege, hogy valamely tantárgy iránt különösen érdeklődő, jóképességű tanulók elmélyültebb képzését tesszék lehetővé. a matematika tantervben például helyet kaptak a komplex számok, a kombinatorika, a valószínűség-számítás és a matematikai statisztika alapjai, valamint a differenciál és integrál számítás egyes kérdései. a fizika tanterv megegyezik a reál tagozat tananyagával, a többlet-órákat laboratóriumi gyakorlatokra fordítják. a kémia tantervben ugyancsak laboratóriumi gyakorlatok töltik ki a többlet-órákat. a biológia-kémia osztályok kémia-anyagában a biokémiai ismeretek megalapozása is helyet kapott. a biológia tanterve a fiziológia alapjait, biokémiai alapismereteket, és a darwinizmus részletesebb tárgyalását tartalmazza. itt szintén vannak laboratóriumi gyakorlatok. a fizika-matematika osztályok diákjai műszerész vagy elektrotechnikus szakmákból, a kémia-fizika tagozatba járók vegyipari szakmákból, a biológia-kémia osztályok tanulói mezőgazdasági kísérleti vagy kutatóintézetben végeznek a tantárgyhoz szorosan kapcsolódó gyakorlatokat.

/mti/

- - -

9.15/a

- 12 -

9.15. Lel

bb 25. 254 vasipari üzemben működik már nyugdíjelőkészítő bizottság - a jövőben a rokkantsági és az özvegyi nyugdíj-ügyek intézésében is segít a szakszervezet

1 sl/lk szb vg

1963. szeptember 30.

a nyugdíjazás előtt állók meglepéssel tapasztalják, hogy nyugdíjügyeik intézésében hatékony segítséget kapnak üzemből, s mire nyugalomba vonulnak, járandóságukat már az első hónaptól kezdve pontosan kézbesíti a postás. mindez az üzemi nyugdíjelőkészítő bizottságoknak köszönhető, amelyeknek hálózata most már szinte az egész országra kiterjed. országsszerte 1150, a vasiparban 254 társadalmi bizottság segíti beszerezni a nyugdíjazáshoz szükséges iratokat, s igyekszik tisztázni az átlagbér és a munkában töltött évek száma körüli vitás kérdéseket.

budapesten és az ország hat nagyobb megyéjének vasipari üzemeiben megvizsgálták a nyugdíjelőkészítő bizottságok tevékenységét, s azt rendkívül hasznosnak találták. e bizottságok segítségével immár a nyugalomba vonulók 80 százalékára kiterjed, s tevékenységük egyre bővül. 1959 óta csupán a főváros vasas üzemeiben majdnem hatezer nyugdíj-ügy utját egyengették, több ezer idős embernek nyújtottak segítséget vidéken is. különféle adminisztrációs okok miatt 1962-ben még átlagosan 31 napig kellett várakozni az első nyugdíjra, ez a várakozási idő a társadalmi bizottságok közreműködésével budapesten 19, nógrád megyében 15, fejér megyében 12 napra csökkent.

mintegy 150 vasipari üzemben a társadalombiztosítási kifizetőhelyek munkáját is ellenőrzik a szakszervezeti aktivisták, hogy elejét vegyék különféle törvénytelenéseknek. ügyelnek arra, hogy a dolgozók az utolsó fillérig megkapják táppénzüket, családi pótlékukat, vagy a gyógykezelésre utazók az utiköltséget. a bizottságok közbelépésre, például a december 4. drótművekben és a finommechanikai vállalatnál jelentős összegű jogtalanul visszatartott táppénzt fizettek ki egyes dolgozóknak. ugyanakkor a társadalmi ellenőrzés alkalmával, például a vörös csillag traktorgyárban jogtalanul folyósított összegeket fizettettek vissza az sztk pénztárába.

a jövőben még szélesebb körű segítséget akarnak nyújtani az arra rászorulóknak a társadalmi bizottságok. a nagyobb üzemekben az öregségi nyugdíjakon kívül a rokkantsági, az özvegyi, vagy a szülői jogon járó nyugdíjak és az árvák ellátásának ügyében is hatékonyan támogatják a dolgozókat. /mti/

- - -

9.20/a

- 13 -

9.20. Lel

bb 26. emléktábla-leleplezés a pedagógusok szakszervezetének székházában

t vt/gk szb

1963. szeptember 30.

kegyeletos ünnepség volt hétfő délben a pedagógusok szakszervezetének székházában: leleplezték azt a márványtáblát, amelyet a fehérterror és a hitleri-fasizmus által meggyilkolt pedagógusok emlékére állítottak.

az ünnepségen megjelent lugossy jeno művelődésügyi miniszter-helyettes, ott voltak a pedagógus szakszervezet elnökségének, központi vezetőségének tagjai, valamint a mártírok hozzátartozói is.

péter ernő, a szakszervezet főtitkára emlékbeszédében hangsúlyozta: - utörök, példaképek, hősök előtt rójuk le kegyeletünket, akik a szocialista kultúra megteremtéséért vívott harc mezején estek el. munkájuk nem volt hiabavaló, életüket nem áldozták hiába, mert az eszmék, amelyek megvalósításáért harcoltak és életüket adták - kiteljesültek. -

a beszéd után megkoszorúzták az emléktáblát, majd a kegyeletos ünnepség befejezéséért básti lajos, a nemzeti színház művésze elszavalta várnai zseni „örök tanítóink”, című, ez alkalomra írt versét. /mti/

..-

bb 27. az általános és középiskolát végzett fiatalok továbbtanulási és elhelyezkedési lehetőségeiről tárgyalt a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid fm/tné-lm fm

1963. szeptember 30.

nógrád megye általános iskoláiban, gimnáziumaiban, technikumaiban és szakmunkásképző intézményeiben az elmúlt iskolaév végén összesen 4702 fiatal végezte el tanulmányait. az általános iskolákban például 3390 diák végzett. közülük 2515 a továbbtanulók és mintegy 250 a munkában elhelyezkedettek száma, s így körülbelül hatszáz fiatal elhelyezését kell még megoldani.

a fiatalok továbbtanulási és elhelyezkedési lehetőségeiről hétfőn tárgyalt a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága. megállapították, hogy az általános iskolát végzettek közül az idén először emelkedett ezer fölé azoknak a fiataloknak a száma, akik ipari, kereskedelmi, illetve mezőgazdasági tanulóként folytatják tanulmányaikat. ennek ellenére azonban az építőipari és a mezőgazdasági tanintézetekben 120 férőhely még ma is üres.

/folyt.köv./

13.50/a

- 14 -

132 J. J. J.

bb 27. /az általános és ...1.folyt./-lm

a vállalatok egész sorát érte bírálat a megyei tanács végrehajtó bizottságának ülésén, amiért a szakmunkásvizsgát tett fiatalok egy részét még nem alkalmazták. az ém. nógrád megyei állami építőipari vállalata például állandó munkaerőhiányra panaszkodik, ugyanakkor 25 végzett és vizsgát tett iparitanulóját sem alkalmazza. a salgótarjáni acélárugyárban is 31 fiatal szakipari munkás vár még mindig munkalehetőségre. ugyanakkor a mezőgazdaságban is várják a fiatal munkaerőket. a végrehajtó bizottság határozatokat hozott a problémák mielőbbi felszámolására, az iskolai tanulmányukat befejezett-nógrádi fiatalok elhelyezésének megoldására. mti/

..-

bb 28. 770 000 tonna szenet termeltek a bányászok a harmadik negyedév végéig a felajánlott évi egy millió tonna többletből

i szf/hné-lm vg

1963. szeptember 30.

a bányászok a harmadik negyedévben nagy lépéssel közeledtek vállalatuk teljesítéséhez. augusztus végére már majdnem 700 000 tonnát termeltek ki a népgazdaság téli tüzelőgondjainak elhárításához szükséges egymillió tonna többletből, ezt szeptemberben - amint a nehézipari minisztérium szénbányászati főosztálya hétfőn közölte - előzetes adatok szerint, mintegy 70 000 tonnával tetézték, miután szeptemberi tervüket a vasárnapi műszakkal együtt 103 százalékra, a 3. negyedévit 103.3 százalékra, háromnegyed évi tervüket pedig 103.5 százalékra teljesítették.

szeptemberben az előző hónaphoz képest lassudott a termelés, ezért a háromnegyedévi mintegy 770 000 tonna túlteljesítés körülbelül 30 000 tonnával kevesebb a többletnek erre az időszakra ütemezett időarányos részénél. minden esetre a kilenc hónap eredménye biztosíték arra, hogy a bányászok ha nagy erőfeszítések árán is, a vasárnapi műszakok segítségével még az év vége előtt teljesítik egymillió tonnás vállalatukat - hangsúlyozták a nehézipari minisztériumban.

az elmúlt hónapban a legnagyobb akadály a vagonhiány, illetve az egyenetlen vagonellátás volt. emiatt nem tudták elszállítani a kitermelt szenet, ami az aknában, a rakodótereken torlódást idézett elő és nem egyszer huzamosabb ideig tétlenségre kárhoztatta a dolgozókat. számos bánya úgy segített magán: földre döntötte a szenet, hogy helyet csináljon a halmozódó újabb tonnák százainak, ezreinek.

/folyt.köv./
14.15/a

- 15 -

15-2 J. J. J.

bb 28. / 770 000 tonna...1.folyt./-lm

a múlt hét végén nógrádban, borsodban több helyen már egyre sem volt mód és a torlódás súlyos helyzetbe sodorta az üzemeket. vasárnap javult a vagonhelyzet és sikerült elszállítani a földre döntött szén nagy részét. nehezítette a vállalat teljesítését az is, hogy az utóbbi hetekben csökkent a vasárnapi műszakok hatékonysága. a vajúrók a vasárnapi rendkívüli műszakokon is szép számmal megjelentek, a csillések, tehát a fiatalabb korosztályú dolgozók közül azonban sokan hiányoztak. ezért vajúrókat kellett a csillékhez állítani és ez visszavetette a fejtést. hozzájárult a termelés szeptemberi lassubodásához az is, hogy az év vége közeléteként a bányáknak az egymillió tonnás túlteljesítésen kívül mindinkább a jövő évi új fejtési helyek előkészítésére kell fordítani figyelmüket, hogy biztosítsák az 1964. eleji munkahelyeket. a hat hónapra előre fejtésre kész állapotba helyezett feltárások jó részét ugyanis az eddigi többletermelés már „elfogyasztotta”, a túlteljesítéssel egyidejűleg tehát a trösztök és az üzemek rokozzák a fejtés-előkészítést, a feltárást, ami újabb rendkívüli erőfeszítést kíván.

örvendetes az is, hogy a bányák nem elégszenek meg a vállalat csupán mennyiségi teljesítésével, hanem sikeresen növelik a lakosság ellátására szükséges háztartási darabosszén arányát is. már az első félévben az erre az időszakra tervezett 30.4 százalékkal szemben, 32.12 százalékra emelték a darabosszén arányát. az arány azóta sem csökkent, a darabos szén mennyisége jelenleg is az előírt fölé van.

az egymillió tonna többletért indított munkában a 3. negyedévben a mecseki, a közép-dunántúli, a tatabánya szénbányászati tröszt, valamint az orosz-lányi szénbányászati vállalat állnak az élen, de a többiek is minden elkövetnek, hogy ne csak a tervüket teljesítsék, hanem az egymillió tonna többlet is hozzájáruljon. /mti/

--

bb 35. korszerű szállodát adtak át hétfőn komáromban

vid te-lm ki

1963. szeptember 30.

komáromban a másfélmillió forintos költséggel teljesen átalakított béke szállót hétfőn átadták rendeltetésének. a kibővített szállóban a régebbi 14 helyett 20 szoba áll a vendégek rendelkezésére. a szobákat hideg-meleg vízzel látták el és modern butorokkal rendezték be. /mti/

--

- 16 -

14. 30/a

1501 Z mel

bb 29. ülést tartott a hazafias népfront borsod megyei bizottságának elnöksége

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 30.

hétfőn ülést tartott a hazafias népfront borsod megyei bizottságának elnöksége. az értekezleten többek között megvitatták a felnőtt-oktatás és az általános népművelési munka feladatait. megállapították, hogy a tanulás borsodban is mindinkább népmozgalmá válik. az idei oktatási évben mintegy 15 000 felnőtt végzi el az általános iskola 7-8. osztályát. az oktatási munka jó megszervezése és a dolgozók mozgósítása a továbbtanulásra nemcsak államigazgatási, hanem társadalmi feladat is. ezt a nemes célkitűzést a népfrontbizottságok minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel segítik. nagy gondot fordítanak az általános iskola 7-8. osztályába iratkozott felnőttek „lemorzsolódásának”, megakadályozására, és a szakmunkás-tanfolyamok és mezőgazdasági technikai levelező osztályok „benépesítésére”, is. /mti/

--

bb 30. a községfejlesztési munkáról tárgyalt a heves megyei tanács

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 30.

a heves megyei tanács hétfőn egerben ülést tartott, amelyen résztvett putnoki László, a heves megyei pártbizottság első titkára, valamint a megye több országgyűlési képviselője is. a tanácsülés megtárgyalta az 1963. évi községfejlesztési munka tapasztalatait és a jövő évi feladatokat. hegyi jános, a tanács végrehajtóbizottságának titkára a beszámolóban ismertette, hogy az idén a községfejlesztési tervek a lakosság véleményének és javaslatainak figyelembevételével készültek. az országgyűlési és tanácsválasztásokat megelőző jelölőgyűléseken elhangzott 10 347 közérdekű bejelentés és javaslat közül mintegy hat- és félezer szorosan a községfejlesztést érintette. a javaslatok többségét már az idei tervekbe bevették, vagy a közeljövőben valószínűsíthetően megvalósítják meg.

községfejlesztési célokra az idén több mint 45.5 millió forintot költenek a megyében, aminek a lakosság nagymérvű társadalmi munkával is hozzájárul. a legtöbb társadalmi munkát hatvan város lakossága végezte. itt az egy felnőttre jutó társadalmi munka értéke átlagosan 111 forint. a tanácsok községfejlesztési munkáját a termelőszövetkezetek is hatékonyan segítik. a sokrétű összefogás eredményeként az idei fontosabb terveket már csaknem egészében teljesítették. 13 000 négyzetméternyi területen végeztek parkosítást, 24 kilométerrel bővítették a villanyhálózatot, és mintegy husz kilométernyi járdát építettek.

/folyt.köv./
14. 35/a

1505 Z mel

- 17 -

bb 30. /a községfejlesztési munkáról... 1. folyt./- szb

a községekben már júliusban megkezdtek a jövő évi tervek előkészítését is. 1964-ben a községfejlesztési alapról és társadalmi munkával nyolc községben építenek új művelődési házat, illetőleg bővítik a régit. tízennégy tanműhelyt létesítenek az általános iskolákban, ezenkívül több községben korszerűsítik az egészségügyi intézményeket és bővítik a villanyhálózatot. /mti/

bb 31. már szerelik a gépeket az orosházi üvegyárban

vid te szb ki

1963. szeptember 30.

az épülő orosházi üvegyárban a tervek szerint november 7-én az 1. számú öblösüveg hutában megkezdik a termelést. az üzemszerű automatá gépeket szállító svéd cég szakemberei már megérkeztek a gyárba, s irányításukkal hétfőn hozzákezdtek a gépek szereléséhez. a konzerv- és palacküveg gyártására alkalmas automaták jelenleg legkorszerűbbek a világon. a kemencéből kiömlő folyékony üveget pillanatok alatt formálják és juttatják a hűtőszalagra. innen elektromos targoncákon szállítják el a kész árut. /mti/

bb 32. időjárásjelentés

gk szb

1963. szeptember 30.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. szeptember 30-án, hétfőn 13 órakor:

nyugati szél

az azori-szigetektől a fekete-tengerig magas légnyomású gerinc húzódik végig dél-európán. jobbára derült, helyenként ködös idővel. európa északi felén viszont ciklonok vonulnak keresztül, amelyek lenyúló frontjai időnként felhőssé, szelessé és esőssé teszi közép-európa időjárását. hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet borította az égboltot. néhány helyen jelentéktelen eső hullott. a nap 4-9 óráig keresztül sütött. a hőmérséklet napközben 13-17 fokig emelkedett. ma hajnalban nyugaton 4-7, keleten 1-5 fokig hűlt le a levegő. egy-két helyen gyenge talajmenti fagy is volt. ma délelőtt az ország nagy részén felhős volt az idő, az ország északi felén néhány helyen szembekelt az eső.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 9.6 fok volt, 5.1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

/folyt.köv./

14.15/a

- 18 -

14.15/2

bb 32. /időjárásjelentés... 1. folyt./- szb

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszint-re átszámított légnyomás 763 milliméter, gyengén süllyedő irányzatu.

a balaton vizének hőmérséklete siófokon 14 fok.

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, néhány helyen futó esők. időnként élénk nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5-8 fok. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 14-17 fok között.

a duna vizállása budapesten 235 centiméter. /mti/

bb 34. ahol megfelelő az agrotechnika, ott nincs „honvágya”, a külföldi buzának

vid j szb ká

1963. szeptember 30.

hajdu-bihar megye termelőszövetkezeteiben 65 000 holdon, a buza-vetésterület több mint felén termeltek az idén nagy hozamu külföldi fajtákat. az időjárás tavasszal nem kedvezett, mégis ott, ahol gondosan készítették elő a vetést, megtartották az agrotechnikai előírásokat, 2-3 mázsával adtak többet ezek az intenzív fajták, sőt a nádudvari vörös csillag tsz-ben volt olyan tábla, ahol 24 mázsa körül fizetett a besosztója holdanként.

ahol alacsonyok voltak az átlagok, ott úgy érveltek, hogy nem szokta meg a vidéket „honvágya”, van a külföldi buzának. a szakemberek alaposan ellenőrizték az agrotechnikai módszereket. ezekben a gazdaságokban, s megállapították: a legtöbb helyen még november közepén is vetettek, „spóroltak”, a vetőmaggal, nem a külföldi buza alá adták a nagyobb mennyiségű műtrágyát, és a talajelőkészítés sem volt kifogástalan.

az idén fokozottabban figyelik az agrotechnikai előírások megtartását, s az agronómusok a helyszíni ellenőrzések után nyomban intézkednek, hogy biztosítsák a magasabb termés feltételeit. /mti/

--

14.30/a

- 19 -

14.21/2

bb 36. október 2-5 között mintegy 500 szakember tárgyal budapest és több vidéki város közlekedéséről

t nbj/lk lm vg

1963. szeptember 30.

a közlekedéstudományi egyesület és a magyar tudományos akadémia közúti és városi közlekedési szakbizottsága rendezésében október 2-től október 5-ig a technika házában városi közlekedési konferencián vizsgálják meg budapest és több vidéki város közlekedési helyzetét, jövőjét. ezzel kapcsolatban hétfőn szilágyi lajos, a fővárosi tanács építési és városrendezési osztályának vezetője, az egyesület városi közlekedési bizottságának elnöke sajtótájékoztatón ismertette a négynapos tanácskozás anyagát, elmondotta, hogy a tanácskozás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg, mintegy 500 szakember jelentette be részvételét.

a tanácskozáson - amelyet dr. csanádi györgy, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese nyit meg, s amelyen dr. sarlós istván, a fővárosi tanács vb. elnöke „közlekedés és várospolitika”, címmel tart bevezető előadást - megvizsgálják milyen feladatokat kell megoldani budapest közlekedésének fejlesztésében 1980-ig. dr. kádas kálmán egyetemi tanár beszámol arról, hogy az eddigi tudományos vizsgálatok alapján milyen igények várhatók

1980-ig budapest közlekedésében. nagy rudolf, a fővárosi tanács közlekedési igazgatóságának főmérnöke ismerteti a tömegközlekedési hálózatfejlesztés terveit és vizsgálja, hogy a jegyrendszer korszerűsítése hogyan segíthet a forgalom gyorsításában. dr. turányi istván tanszékvezető tanár azt elemzi, milyen zavarok jelentkeznek már most budapest közlekedésében és hogyan segíthet a korszerű forgalomirányítás a „dugók”, megszüntetésében. kollér sándor adjunktus a legidősebb kérdésről tart előadást: budapest utahálózatának fejlesztéséről, s ezen felel a csomópontok rendezéséről. gintl józsef, a fővárosi villamos vasút főmérnöke tárgyalja előadásában a korszerű járművek kialakításával kapcsolatos tennivalókat, az ipar feladatait mint nagyon időszerű kérdést, a motorok szigetelésének helyzetét. mint ismeretes a múlt télen éppen a rossz szigetelés miatt kellett kivonni több száz kocsit a forgalomból. szilágyi lajos, a fővárosi tanács építési és városrendezési osztályának vezetője a városrendezés a közlekedés kölcsönös viszonyát elemzi. kelemen lajos, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettese összegezi az előadásokon és a felszólalásokon elhangzottakat, s határozati javaslatot terjeszt elő. a konferencián elfogadott határozatot a kormányzat, s a közlekedés fejlesztésében illetékesek elé terjesztik./mti/

--

15.00/n

-20-

L. L. L.

bb 33. a hétfői piac

i n. j./tr szb ká

1963. szeptember 30.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn 85 vagon és 276 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 22 vagon étkezési burgonya, négy vagon vöröshagyma, egy vagon fejeskáposzta, 8 vagon zöld- és fehér-paprika, egy vagon uborka, 24 vagon alma, 12 vagon szőlő, három vagon szilva, hat vagon körte, két vagon vegyesgyümölcs és két vagon citrom.

a fővárosszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata megállapította a vágott pulyka új fogyasztói árát. a pulykát egészében kilónként 20, a mellét kilónként 30, a hátat combbal 24, a májat szívvel 25, az aprólékot 14 forintért hozták forgalomba. a káposztafélék árát mérsékeltek: a fejeskáposztát kilónként 1.20, a piroskáposztát 2.20, a kelkáposztát 1-1.40, a tisztított karfiolt 2.-3, a zöld- és fehérpaprikát 1.10-1.60 forintért árusították. /mti/

--

bb 37. „idejében készüljön a télre,, - őszi-téli ruházati kiállítás nyílt a tanács köruton

t tó/tm szb vg

1963. szeptember 30.

a vásárlók jelentős része az utolsó pillanatban szerzi be az idényruházati cikkeket. emiatt sokszor keletkezik torlódás a boltokban, s előfordul, hogy a keresett áruféle kifogy. a vásárlók a hiány miatt bosszankodnak, jóllehet a nagykereskedelem, vagy az ipar raktáraiban megfelelő készlet áll rendelkezésre. a kereskedelem most úgy készült fel a forgalomra, hogy az őszi-téli cikkek beszerzését november közepéig befejezhessék a vásárlók.

a választás és a vásárlás megkönnyítésére hétfőn a belkereskedelmi minisztérium tanács körut 8 szám alatti mintatermében bemutatották a legkeresettebb női, férfi és gyermek őszi-téli ruházati cikkeket. a kiállításon a választéknak csak kis része látható, a boltok és az áruházak ellátása lényegesen bővebb. összességében a negyedik negyedévben két százalékkal magasabb a ruházati kereskedelem árualapja a tavalyinál, a legkeresettebb cikkek közül azonban lényegesen jobb az ellátás. például pamut méteráruból a tavalyinak majdnem kétszerese, női ruhaszövetből, tiszta gyapjú öltöny-szövetből és női kabátszövetből pedig két és félszerese áll rendelkezésre. a kabátszövet és az alkalmi ruhákra való anyagok választékát ndk, angol és kínai import is bővíti. férfi átmeneti és télikabátokból 138, illetve 72 százalékkal van több a tavalyinál.

/folyt.köv./

15.06/n

-21-

1545 L. L. L.

bb 37. /, idejében készüljön... 1. folyt./- szb

hasonló, vagy még jobb a női téli és átmeneti kabátokból az el-
látás. bő a választék sima velur, tweed és csomós buklé szövet
alapanyagú kabátokból.

a tavalyinál 25 százalékkal több olcsó, tropikál típusú fé-
süsgyapjú szövetből készült női ruha kerül forgalomba. konfek-
cionált gyermekruházati cikkekből a múlt évinek másfél-háromszo-
rosa várja a vásárlókat. jobb a fehérnemű-ellátás, s nem hi-
ánycikk már a háromnegyedes gyermek pamutharisnya és a felnőtt
krepp-nylon zokni sem. /mti/

--

bb 39. elhunyt sik sándor piarista rendfőnök

k hi/zs szb zs 1963. szeptember 30.

sik sándor kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanár, piaris-
ta rendfőnök, az ismert katolikus költő hosszas betegség után el-
hunyt. temetése pénteken, 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.
/mti/

--

bb 40. a fővárosi autóbuszüzem közleménye

k hbj/lk vm vg 1963. szeptember 30.

a fővárosi autóbuszüzem közli, hogy október 1-én, kedden
üzemkezdettől miklós utca - testvérhegy - máramaros ut között
37/m jelzéssel új járatot helyez üzembe. a járat hétköznapi és
szombati napokon csak a csucsforgalomban, vasár-, és munkaszüneti
napokon egész napon át közlekedik. utvonala: óbuda miklós utca
végállomás - flórián tér - vörösvári ut - bécsi ut - farkastorki
ut - viharhegyi ut - erdőalja ut - máramaros ut 42 szám végállomás.

közli továbbá, hogy a 34-es járat kocsijait pünkösdfürdőig
közlekedtetik, a 34/y járat szombat délután már nem jár. megszüntet-
te a 134-es gyorsjáratot, valamint a margitszigeten, a városliget-
ben és a várban közlekedő mikrobusz járatok közlekedtetését. /mti/

--

16.44/n

-22-

bb 42. a váci utcai divat-etiopiában - bemutatták az addis-
abebai magyar divatkiállítás modelljeit

t sl/sze/m/vg

1963. szeptember 30.

Legközelebb november 1. és 10. között addis abebában etio-
pia közönségének mutatják be legújabb műveiket ruhamodelljeiket
a magyar divattervezők, s ezzel a váci utcát is megelőzve, afri-
kában mutatkozik be elsőnek az 1964-es magyar divat.

ebből a bemutatóból adott izelítőt az újságíróknak és a szak-
embereknek hétfőn a modex külkereskedelmi vállalat és a ruhá-
zati mintatervező vállalat a magyar sajtó házában. a felvonulta-
tott sokféle női modell, a friss üde színek előretörését igazol-
ja. nagy sikert arattak az élénk, de mégis izléses piros, tür-
kizkék, smaragdzöld kombinációk, a csinos utcai ruhák, az immár
elmaradhatatlan kabátkákkal, bolerókkal. szinte valamennyi ruha
enyhén szűkített, s az 1963-as divathoz képest néhány centivel
hosszabbodott, de csak annyira, hogy a térdet fedje. annál me-
részebbek azonban a kivágások a ruhák nyakrészén. a derékvonal
kissé nyújtott, a szoknyák legfeljebb enyhén bővülnek. az ujj-
nélküli divat továbbra is erősen tartja magát, még egyik másik
szövetruhát is ujj nélkül, vagy csupán néhány centis ujjal varr-
ják. a legtöbb modell újszerű vonalait érdekes csipke, rojt, vagy
mintás gyöngyöző díszítéssel hangsúlyozzák ki a divattervezők.

a férfi modellek csaknem kivétel nélkül sötét tónusúak, vál-
tozatlanul divat a mellényviselet, a 3 gombos zakó és haj-
tóka nélküli keskenyszáru nadrág.

a magyar sajtó házában bemutatott minták néhány manőken kísé-
retében még ebben a hónapban elindulnak addis-abebába. /mti/

bb 43. kedden avatják fel Angliában a magyar légkondenzációval
működő erőművet

k szf/hné/ m/vg

1963. szeptember 30.

az Anglia rugeleyben, kedden ünnepélyesen felavatják azt az
erőművet, amelynek egyik 120 megawattos egysége a magyar hel-
ler-forgó-féle légkondenzációs berendezéssel működik. az
ünnepségre elutazott a két feltaláló, dr. heller László műsza-
ki egyetemi tanár, a hőterv főmérnöke, és dr. forgó László, a
hőterv főmérnök-helyettese is. /mti/

16.53/n

-23-

bb 44. megtartották az első üzemgazdasági továbbképző tanfolyam záróünnepélyét

t tz/sze vm vg

1963. szeptember 30.

hétfőn koradélután ünnepélyes keretek között tartották meg a budapesti műszaki egyetem kémiai épületének nagy auditóriumában az első üzemgazdasági továbbképző tanfolyam záróünnepélyét.

a most végzett hallgatók - kivétel nélkül gazdasági, párt-, szakszervezeti és tanácsi vezetők - két esztendőn át hallgatták a budapesti műszaki egyetemen, a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen, az építőipari és közlekedési műszaki egyetemen, illetve a miskolci nehézipari műszaki egyetemen tartott előadásokat, hogy gyakorlati tapasztalataik mellé megszerezzék a korszerű vezetéshez szükséges elméleti ismereteket is. a vizsgák sikeres letétele után most az első 700 végzett hallgató kapja meg oklevelét, amely a közgazdasági technikumok oklevelével egyenértékű.

a záróünnepélyen megjelent szurdi istván, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tagja, valamint ilku pál művelődésügyi, kossa istván közlekedés-és postaügyi, nagy józsefné könnyűipari és trautmán rezső építésügyi miniszter. a tanfolyamok vendéglátói képviselőiben a budapesti műszaki egyetem és az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tudományos rektorhelyettesei, dr. elek tiber és dr. pelikán józsef professzorok vettek részt az ünnepségen.

a záróünnepélyt dr. fáth jános tanszékvezető docens, a továbbképző vezetője nyitotta meg, majd szurdi istván, a párt központi bizottságának tagja mondott beszédet. a pártnak és az állami szervezeteknek, amelyek a továbbképzésben való részvételt lehetővé tették, s az oktatóknak, akik tudásukat adták át, a végzett hallgatók nevében berger antalné, a goldberger textilművek párttitkára mondott köszönetet./mti/

- . . -

bb 46. két svájci közéleti személyiség

te vm sr

1963. szeptember 30.

dr.p. bernasconi jogász és g.martinola történészprofesszor luganóból a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására magyarországra érkezett./mti/

- . . -

16.03/n

-24-

bb 41. megkezdődött a szocialista országok zeneművész szövetségei vezetőinek konferenciája

t ol/gg/m/fm

1963. szeptember 30.

hétfőn a zeneművészek házában megkezdődött a szocialista országok zeneművész szövetségei vezetőinek háromnapos konferenciája.

a tanácskozás megnyitását nyolc külföldi delegáció vett részt. küldöttség érkezett bulgáriából, dimitr tapkov szövetségi főtitkár, csehszlovákiából pavel eckstein titkár, jugoszláviából vlastimir nikolovski szövetségi elnök, lengyelországból andrzej dobrowolski főtitkár, a német demokratikus köztársaságból nathan notowicz főtitkár, romániából ion dimitrescu főtitkár, a szovjetunióból p.i. savincev titkár vezetésével. vietnamból do nhuan főtitkár érkezett a konferenciára.

sárai tiber zeneszerző, a magyar zeneművészek szövetségének főtitkára elmondta az mti munkatársának, hogy a konferencia egyike a szocialista országok zeneművészszövetségei vezetőinek hagyományos, évente összeülő tanácskozásainak.

- az elmúlt évben szófiában tartottunk hasonló megbeszélést, amelyen a magyar zeneművészek szövetségének képviselője kérte, hogy a legközelebbi konferenciát budapesten rendezzék meg. ennek a meghívásnak tettek most eleget a konferencia résztvevői. ezeken az üléseken - így most budapesten is - a szövetségek nemzetközi együttműködésének kérdéseit tárgyaljuk meg. az együttműködés nemcsak a szövetségekre vonatkozik, hanem felöleli a szocialista országok zenei életének szinte minden területét. így például ezen a konferencián külön napirendi pontként tárgyaljuk meg a nemzetközi koncertirodák együttműködését.

reméljük, hogy a megbeszélés eredményeként kapcsolataink az eddigiekénél is szorosabbá válnak - fejezte be nyilatkozatát sárai tiber./mti/

- . . -

bb 49. finn újságíró küldöttség látogat hazánkba

sze/m/sr

1963. szeptember 30.

a külügyminisztérium sajtóosztályának meghívására finn újságíró-küldöttség érkezik a napokban budapestre. a küldöttség tagjai finn lapok főszerkesztői./mti/

- . . -

16.12/n

-25-

le

bb 45. megérkezett a termelőszövetkezeti tagok első üdülőcsoportja harkányba

vid j vm ká

1963. szeptember 30.

délbaranya híres fürdőhelyén, harkányban hétfőn megkezdődött a termelőszövetkezeti tagok üdültetése. ez a negyedik év, amikor a „reumások mekkájának”, népszerű vendégfogadója, a baranya szálló ősztől tavaszig a közös gazdaságok dolgozóinak pihenőhelye. egymást váltó csoportokban 10-10 napot töltenek itt a beutaltak. a termelőszövetkezeti tagok biztosítási és önszegélyezési csoportja március végéig 9 megyéből összesen másfélezer, jobbára idős, reumás falusi embert üdültet harkányban.

az első csoportban kilencvenen érkeztek somogy, tolna és baranya közös gazdaságából. a termelőszövetkezeti tagok minden kényelméről és bőséges, ízletes ételmezéséről gondoskodnak. orvosi ellenőrzés mellett látogatják a melegvizű strandot és kádfürdőket. még a jegyek árára sincs gondjuk a tsz tagoknak mert azt az önszegélyezési csoport fedezi. az üdülés napjait kirándulásokkal színesítik. a szövetkezeti gazdák ellátogatnak siklósrára, szigetvárra, megismerkednek pécs nevezetességeivel, majd a városnézés után színházi előadáson vesznek részt./mti/

- . -

bb 47. a jövő évi tervekről tárgyalt a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid fm/tné vm fm

1963. szeptember 30.

a jövő évi tervekről tárgyalt hétfői ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága. a program szerint a megye könnyűiparának termelése az idejéhez képest jelentősen emelkedik. az ipari üzemekben körülbelül 800-zal növekszik a foglalkoztatottak száma. tanácsi beruházásokra 160 milliót költenek, ebből 62 milliót lakásépítkezésekre fordítanak. nyíregyházán, záhonyban, nyírbátorban, mátészalkán, tiszavasváriban, kisvárdán, tiszalökön és baktalórántházán 355 lakás építését fejezik be és 247 lakás építését kezdik meg. 36 millió forintból az egészségügyi, 20 millióból az oktatási hálózatot fejlesztik. nagydoboson gyermekotthon kezd meg működését. az óvodai férőhelyek száma 600-al, a diákotthonoké 250-nel nő. az általános orvosi körzetek száma hattal gyarapszik.

az ülésen megvitatták a falusi vízellátás fejlesztésére vonatkozó 20 éves tervjavaslatot is./mti/

- . -

16.20/n

-26-

bb 48. kétnapos ülésre hívták össze a szakszervezetek országos tanácsát

k tz/lk vm vg

1963. szeptember 30.

csütörtökre és péntekre összehívták a szakszervezetek országos tanácsának ülését.

a tanácsülés első napján megtárgyalják az 1963. évi népgazdasági terv teljesítésének, valamint a télre való felkészülésnek a feladatait. a második napon a szakszervezetek nevelő munkája szerepel a tanácsülés napirendjén.

az elnökség beszámolóit bekl sándor és bugár jánosné, a szot titkárai terjesztik elő./mti/

- . -

bb 51. újabb csatlakozások a tiszaföldvári felhíváshoz - az őszi felét elvetették somogyban

vid ö kz/hné vm ká

1963. szeptember 30.

a tiszaföldvári Lenin termelőszövetkezet felhívásához csatlakozott közös gazdaságokban vasárnap sem pihentek a traktorok és a vetőgépek. heves megyében, ahol október 25-re általában végezni akarnak a kalászosok vetésével, vasárnap több ezer holdon került földbe a buza. a sarudi tiszamenti termelőszövetkezetben a tervezett 1690 holdból eddig ezer holdat vetettek be. néhány helyen azonban még most sem sikerült megbirkózni a sokrétű őszi munkák szervezési problémáival. az erdőtelki új élet és kossuth termelőszövetkezetekben például a zöldségfélék és a kapások betakarításával foglalkoztatják az egész tagságot s így ezideig még egy szem búzát sem vetettek el.

a somogy megyei tanács legfrissebb összesítése szerint a megye közös gazdaságai a tervezett terület felén - több mint 83.000 holdon - már földbe tették az őszi magját. az utóbbi hat napon majdnem 23.000 hold rozsot és búzát vetettek el. a munka üteméből ítélve a megye szakemberei úgy vélekednek, hogy október végéig a tiszaföldváriak által kezdeményezett 5 százalékos túlteljesítéssel befejezik a megyében a kenyérgabona vetését.

győr-sopron megye egyik legjobb közös gazdaságában, a peresztegi szabadság termelőszövetkezetben, már a nyáron előkészítették a korai vetést.

/folyt.köv./
16.23/m

-27-

fe

bb 51. /ujabb csatlakozások ... 1. folyt./ m

itt a kenyérgabona zömét pillangósok után vetik, tizenkét saját gépük két műszakban forgatja a talajt, s a nyomukban járó vetőgépek október 15-ig végeznek fontos munkájukkal. vas megye sárvári járásában 16 közös gazdaság vállalkozott arra, hogy a tiszaföldvári felhívásban megállapított határidőt is megrövidítve, október 25 előtt befejezik a vetést, a nicki, a bölgötei, az ölbői és a vámoscsaládi közös gazdaságok úgy szervezték meg a betakarítást, a talajelőkészítést, illetve a vetést, hogy október 10-én az utolsó holdon is földben legyen a mag. a veszprém megyei nagyalacsony község határában gazdálkodó táncsics termelőszövetkezet földjein 29 erőgépből tíz kettős, a többi pedig nyújtott műszakban dolgozik. a vetéssel és a betakarítással egy időben végzik a silózást is. a nappal silózással foglalkoztatott gépek éjjel szántanak. a jól kihasznált gépekkel győzik is a munkát, s így a tiszaföldvári felhíváshoz csatlakozva nyugodtan tehetek ígéretet arra, hogy október 20-ig befejezik a kenyérgabona vetését.

baranyában ezideig 100.000 holdnyi vetőszántást készítettek, s jelenleg már csak 10.000 hold olyan szabad terület van, amelyet szántani lehet. a vetésterv teljesítéséhez szükséges további 35.000 holdon még betakarítatlanok a kapások. a megyében ilyen módon a vetés üteme a továbbiakban a betakarítástól függ. a tiszaföldvári felhíváshoz csatlakozott baranyai közös gazdaságokban éppen ezért ezt a tennivalót szorgalmazták leginkább. a dunaszekcsői egyetértés termelőszövetkezetben, ahol október 20-ra akarnak végezni a vetéssel, a termelőszövetkezet félezer tagja mellé 500 családtag is munkába állt. megszervezték a silókukorica „szalagszerű” betakarítását. mire a szárzágók elhagyják a táblát, a traktorok munkában vannak. az összefogás eredménye, hogy 470 hold őszi árpájukat már elvetették, s a búzájuknak is több mint a fele földben van. a bolyi kossuth termelőszövetkezet tagjai még az előbbinél is rövidebbre szabták a búzavetés idejét. október 15-re akarnak végezni vele. a mágócsi béke termelőszövetkezetben száznál többen szedik a kukoricát, hogy a búzatermelésre kijelölt 180 holdat mielőbb felszabadítsák. a letakarított táblákon husz géppel dolgoznak éjjel-nappal. a szederkényi karasica gyöngye termelőszövetkezetben a korán vetett gabona 17-18 mázsával, a későbbi pedig alig 10 mázsával fizetett. e tapasztalat döntő érv volt a felhíváshoz való csatlakozás mellett. a szövetkezet tagjai a „tiszaföldvári határidőt”, alaposan lerövidítve, már október 6-ra be akarják fejezni az őszi vetést. /mti/

16. 30/n

-28-

bb 50. hazaérkezett a franciaországban járt mezőgazdasági küldöttség

k ie/m/ká

1963. szeptember 30.

a petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyettes vezetésével franciaországban járt mezőgazdasági küldöttség háromhetes tanulmányutjáról hazaérkezett. /mti/

bb 52. az operaház és az erkel színház októberi vendégszereplői

i ol/hné/m/fm

1963. szeptember 30.

jan verbeeck belga tenoristán kívül - aki október 15-én a radames, 19-én pedig az otello szerepét éneklte az erkel színházban - további külföldi vendégeket vár októberben a két budapesti dalszínház.

az operaház műsorának egyik érdekessége michael langdon, a londoni covent garden első basszistájának fellépése. langdon október 23-án a varázsfuvola előadásán sarastro szerepét, 26-án a rózsalovagban ochs bárót alakítja. langdon egyébként mintegy 60 főszerepet énekel angol, német, orosz és olasz nyelven.

októberben újabb kiváló fiatal olasz művész, luciano pavarotti érkezik budapestre. pavarotti egyik legkedveltebb szerepét, a mantuai herceg-et éneklte az erkel színház október 23-iki rigolletto előadásán, 26-án ugyanitt a traviatában, alfréd szerepében hallhatja a közönség. pavarotti az olasz operaházakon kívül belgrádban és amszterdamban is szerepelt már. a közelmúltban kapott meghívást a londoni covent garden több előadására.

ismét fellép nálunk wilfried krugh drezdai kamaraénekes, aki az elmúlt évben a nürnbergi mesterdalnokok-ban és a wálkürben szerepelt. október 27-én az erkel színházban éneklte a tannhäuser címszerepét. /mti/

bb 53. a budapesti madrigál kórus hazaérkezett a grazi kamarakórus-fesztiválról

t ol/sze/m/fm

1963. szeptember 30.

hétfőn hazaérkezett ausztriából a budapesti madrigál kórus, amely nagy sikerrel szerepelt a grazi rendezett európai kamarakórus-fesztiválon.

/folyt.köv./

16. 45/j ~~-----~~

-29-

bb 53. /a budapesti ... 1. folyt./ m

az együttes vezetője, szekeres ferenc karnagy elmondotta az mti munkatársának, hogy a négynapos fesztiválon több külföldi, köztük német, osztrák, francia és jugoszláv együttes is szerepelt. a madrigál kórus szeptember 27-én a grazi muzsika házában zsúfolásig telt kamaratermében mintegy 850 főnyi hallgatóság előtt mutatta be madrigálokból és a mai magyar szerzők műveiből álló műsorát. a magyar együttes felépésének nagy sajtóvisszhangja volt. a südost tagespost például európa egyik legjobb kamaraegyüttesének nevezte az együttest, a neue zeit pedig a budapesti madrigál kórus előadását említette a kórusfesztivál legkiemelkedőbb eseményeként. /mti/

bb 54. megjelent a fotolexikon

i ms/gg/m/sr

1963. szeptember 30.

a most megjelent fotolexikon a fényképezés összes elméleti és technikai kérdéseiről, valamint a fotó alkalmazásának minden területéről szakszerű, de közérthető tájékoztatást nyújt. az akadémia kiadó 744 oldalas könyve 502 szöveggöztí ábrát, 217, részben színes fényképet tartalmaz és részletesen ismerteti többek között a művészi fényképezést, az amatőr és tudományos filmézést is. /mti/

bb 55. dobi istván üdvözlő távirata a ciprusi köztársaság elnökéhez

sze/m/sr

1963. szeptember 30.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke ciprus nemzeti ünnepe alkalmából táviratban fejezte ki jókívánságait makariosz érseknek, a ciprusi köztársaság elnökének. /mti/

bb 57. magyarországra érkezett karel jonckheere belga író

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 30.

karel jonckheere belga író családjával együtt hazánkba érkezett. az író mexikóról szóló utikönyve tierra calliente címmel rövidesen megjelenik a táncsics könyvkiadó utikalandok című sorozatában. /mti/

16.59/n

-30-

fe

bb 38. idei rekord: vasárnap 14.409 kocsi raktak ki a máv-nál

i hbj/sze/m/vg

1963. szeptember 30.

a máv a hét végén ismét felkérte a szállítatókat, hogy szervezzék meg a nagyarányu vasárnapi kirakást. az előkészületek meghozták az eredményt, az országban 14.409 vagon raktak ki. a máv történetében csak egy ízben raktak ki ennél többet, vasárnap tavaly októberében, amikor 14.900 vagonból szállították el az árut.

szép számmal akadt üzem, amely példát mutatott, így a sarkadi, a hatvani, a szerencsi cukorgyár, a kelenföldi erőmű, a budapesti 1-es aköv, 7-es számú üzemegysége, a heves megyei építőipari vállalat, a hódmezővásárhelyi aköv.

911 kocsi azonban hiába várta a rakodókat, mert például a dunai vasmű, a lenin kohászati művek, a salgótarjáni acélárugyár, a salgótarjáni üveggyár, a budapesti kénsavgyár, a selypi cukorgyár, a miskolci hűtőház, a sörgyárak kirendeltségei nem szervezték meg megfelelően a munkát, nem volt elég munkáskéz a vagonok kiürítésére. /mti/

bb 61. elkészültek szombathelyen az első kisz-lakások

vid/te/m/ki

1963. szeptember 30.

hétfőn szombathelyen az ifjúság háza klubjában ünnepélyesen átadták a kulcsokat az első kisz-lakás tulajdonosoknak. huszonnégy boldog fiatal házaspár otthona készült el a forró utcában. nagy imre városi kisz-titkár közölte, hogy újabb kisz-lakások épülnek a városban. erre a célra az ugynevezett százholdi városrészen már kijelölték a telkeket. itt néhány év alatt mintegy 200 lakásból álló ifjúsági lakótelep létesül. /mti/

bb 62. a népművelők klubja

k sze/m/fm

1963. szeptember 30.

két hónapi nyári szünet után újból megkezdli működését. az összejöveteleket a néphadsereg központi klubjában rendezik. október 1-én délután 5 órakor a népművelők hantoss jánossal, a budapesti pártbizottság agitációs és művelődési osztályának vezetőjével folytatnak eszmecserét a napművelés időszerű feladatairól. /mti/

16.56/n

-31-

fe

bb 56. ülést tartott a pedagógusok szakszervezetének központi vezetősége

k vt/tm/m/bs

1963. szeptember 30.

a pedagógusok szakszervezetének központi vezetősége hétfői ülésén az oktatási intézmények dolgozóit érintő egyes kérdésekről és a kv legutóbbi ülése óta végzett munkáról tárgyalt. az ülésen a központi vezetőség elhatározta, hogy felhívással fordul a magyar oktatásügy dolgozóihoz: erkölcsileg és anyagiilag támogassák a sztrájkoló spanyol munkások harcát, amelyet jogos követeléseik teljesítéséért vívnak. /mti/

bb 58. elutazott hazánkból alicia más, a kubai közoktatásügyi minisztérium főosztályvezetője

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 30.

alicia más, a kubai közoktatásügyi minisztérium középiskolai főosztályának vezetője hétfőn elutazott hazánkból. két-hetes itt tartózkodása során a magyar középfokú oktatás szervezetét tanulmányozta. /mti/

bb 59. magyarországra érkezett andrzej sieroszewski lengyel műfordító

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 30.

andrzej sieroszewski lengyel műfordító, a varsói egyetem magyar filológiai tanszékének tanára a művelődésügyi minisztérium vendégeként magyarországra érkezett. a professzor, aki két hónapot tölt hazánkban, a klasszikus magyar irodalmat tanulmányozza. /mti/

bb 60. robert goffin előadása az eötvös Loránd tudományegyetemen

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 30.

robert goffin költő, a belga pen club elnöke október 3-án délután öt órakor az eötvös Loránd tudományegyetem bölcsészeti karának tanácstermében előadást tart rimbaud-ról. /mti/

17.04/n

-32-

le

embargo: 20 h-ig!

bb 63. magyar államférfiak üdvözlő távirata kínai államférfiakhoz

vm sr

1963. szeptember 30.

mao ce-tung elvtársnak,
a kínai kommunista párt központi bizottsága elnökének,
liu sao-csi elvtársnak,
a kínai népköztársaság elnökének,
csu te elvtársnak,
a kínai népköztársaság országos népi gyűlés állandó bizottsága elnökének,
csou en-laj elvtársnak,
a kínai népköztársaság államtanácsa elnökének

p e k i n g

a kínai népköztársaság kikiáltásának 14. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány és az egész magyar nép nevében üdvözlésünket, jókívánságainkat küldjük önöknek és a nagy kínai népnek.

a kínai forradalom győzelme, a népi hatalom létrejötte megnyitotta a kínai nép előtt a felemelkedés útját, a szocialista társadalom felépítéséhez vezető utat. a szocialista építés ügye, az imperializmus elleni általános küzdelem érdeke összefűzi országainkat, népeinket. őszintén óhajtjuk, hogy kapcsolataink a népeink közötti barátság útján, a marxizmus-leninizmus elvei alapján, a proletár internacionalizmus szellemében fejlődjenek.

nagy nemzeti ünnepük alkalmából sikereket kívánunk a testvéri kínai népnek.

dobi istván

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának
elnöke

kádár jános

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára,
a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány
elnöke

x x x

/folyt.köv./

le

17.50/n

-33-

/bb 63. magyar.....1.folyt./vm

az évforduló alkalmából péter jános külügyminiszter csen ji kinaí külügyminiszterhez intézett üdvözlő táviratot, a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége a kinaí országos szakszervezeti szövetséget, a kışz központi bizottsága pedig a kinaí kommunista ifjusági szövetség központi bizottságát üdvözlölte táviratban./mti/

- . -

bb 64. a fővárosi tanács vb elnöke fogadta a görög nagykövetet

k küm vm hné zs 1963. szeptember 30.

dr. sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke hétfőn bemutatkozó látogatáson fogadta konstantin himariost, a görög királyság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

- . -

bb 65. az országgyűlési képviselők pest megyei csoportjának ülése

k áe/lk/m/fm 1963. szeptember 30.

az országgyűlési képviselők pest megyei csoportja hétfőn ülést tartott, a megyei tanács székházában. a képviselők összegezték idei tevékenységük tapasztalatait és megtárgyalták az erről szóló jelentést. a megye választópolgárai ebben az évben több mint 130 alkalommal találkoztak képviselőkkel. a fogadónapokon több mint 400 közérdekű javaslatot, bejelentést jegyeztek fel és vizsgálták meg. az általános helyzetet tükröző leglényegesebb problémákról a parlament legközelebbi ülészakát is tájékoztatni kívánják. végül megbeszélték az év hátralévő szakszában a képviselőkre háruló feladatokat. /mti/

- . -

le

17.56/n

-34-

bb 66. megérkezett svájc első magyarországi nagykövete

k küm/hné/m/zs 1963. szeptember 30.

adalbert koch, a svájci államszövetség első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete megérkezett budapestre. a nagykövetet megérkezése alkalmából gergely miklós, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője üdvözlölte. /mti/

- . -

bb 67. a Lottó jutalomSORsolás főnyereményei

t tó/tm/m/la 1963. szeptember 30.

a Lottó hétfői tárgynyemény-huzásán a 37. játékhét szelvényei között összesen 863 jutalomtárgyat sorsoltak ki. főnyereményként ezuttal három öröklakás és 4 személygépkocsi jutott a legszerencsésebb Lottózóknak. a főnyereményeket a következő szelvények tulajdonosai nyerték:

2 szobás öröklakás a baross téren épülő Lottóházban: 1,623.827.

1 szobás öröklakás ugyancsak a baross téren épülő Lottóházban: 1,621.523, 8, 776.596.

moszkvics személygépkocsi: 5,569.500, 7,362.805.

wartburg személygépkocsi: 5,916.892, 6,323,047.

/mti/

- . -

le

17.58/n

-35-

bb 68. beszakadt a palatető - súlyos üzemi baleset a fémtömeg-
cikk vállalat telephelyén

i bc/gg vm sr

1963. szeptember 30.

a fémtömegcikk vállalat tizenharmadik kerület gömb utca 14.
szám alatti telephelyén a raktárépítkezésnél dolgozó pálfy tiber
43 éves budapesti lakos munka közben ráállt a hullámpalával, fedett
tetőre, s az beszakadt alatta. a szerencsétlen munkás négy és fél
méter magasból lezuhant. súlyos sérüléssel szállították kórházba
a mentők./mti/

- . -

bb 70. magyar-bolgár költőtalálkozó

i bi/tr vm sr

1963. szeptember 30.

nino nikolov, a fiatal bolgár költőnemzedék ismert képviselője
hétfőn délután a budapesti bolgár kultúra helyiségében fiatal magyar
költőkkel találkozott. előadást tartott a bolgár költészetéről, majd
a jelenlévők baráti beszélgetést folytattak a bolgár és a magyar
irodalom kérdéseiről./mti/

- . -

bb 69. összeütöközt két vonat rákosrendezőn

i bc/gg/m/sr

1963. szeptember 30.

a rákosrendező pályaudvar a-b vágányánál hétfőn hajnal-
ban összeütöközt két vasuti szerelvény. a vizsgálat eddi-
gi megállapítása szerint mulasztás történt, mert két szerel-
vényt engedtek el egyirányban. az egyik szerelvény, amely 70
kocsiból állt, már áthaladt a váltón, amikor a másik vonat-
tal összeütöközt. személy nem sérült meg az összeütöközésnél.
a vasuti kocsikban a kár körülbelül 200.000 forint. az áruk-
ban keletkezett kár megállapítása folyamatban van. a fe-
lelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

- . -

18.43/n

-36-

fe

bb.71. fogadás a román nagykövetségen a hazánkban tartózkodó román
íróküldöttség tiszteletére

t bi/ tm vm

1963. szeptember 30.

r.m. asteleanu, a román népköztársaság budapesti nagykövetségé-
nek ideiglenes ügyvivője hétfőn este fogadást adott a hazánkban
tartózkodó román íróküldöttség tiszteletére. a fogadáson megjelent
darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke, a külügyminisz-
terium több vezető munkatársa és a magyar irodalmi élet sok ismert
képviselője./mti/

- . -

bb 72. súlyos közlekedési balesetek

i bc/gg/m/sr

1963. szeptember 30.

az 1. kerületimészáros utca 38 szám előtt kepes lászló 8
éves tanuló elütötte egy személygépkocsi. a kisfiu súlyo-
san megsérült. a kecskeméti utca és a bástya utca torkolatánál
egy személygépkocsi - mert vezetője, ferencz tiber nem adta
meg az elsőbbséget - elütötte csipkai ferenc 52 éves budapesti
lakost, akik súlyos sérüléssel kórházba szállították.

a böszörményi ut 11/b számú ház előtt szerdahelyi károly 75
éves nyugdíjast elütötte egy 21-es autóbusz. az idős ember su-
lyos sérülést szenvedett. a 13. kerületi dózsa györgy ut és
angyalföldi ut kereszteződésénél horváth sándor 18 éves ipari
tanuló figyelmetlenül vezetett motorkerékpárt. a jármű felborult,
s a vigyázatlan vezető, valamint utasa, vitai ferenc, 18 éves
budapesti lakos, súlyosan megsérült.

jogositvány nélkül, s a vezetésben járatlanul motorozott a
14. kerületben hegedüs attila 17 éves fiatalember. a szugló
utca 96. számú ház előtt a motorkerékpár felborult, vezetője
súlyosan megsérült.

a 13. kerületi váci ut és gogol utca kereszteződésében fi-
gyelmetlenül ment át magyar györgy 43 éves budapesti lakos, s
egy 3-as villamos elütötte. a vigyázatlan ember súlyosan meg-
sérült. /mti/

- . -

18.55/n

-37-

fe

bb 73. madách centenáriumi előkészítő bizottság alakult salgótarjánban

vid tné vm sr

1963. szeptember 30.

egy év múlva - 1964 októberében - lesz madách imre halálának századik évfordulója. a centenáriumi alkalmából nagy ünnepséget rendeznek nógrád megyében, ahol az ember tragédiájának írója született és élt. hétfőn délután salgótarjánban megalakult a jövő év októberében sorra kerülő madách centenáriumi ünnepséget előkészítő emlékbizottság. elnökévé mihályfi ernőt, nógrád megye országgyűlési képviselőjét, a magyar nemzet főszerkesztőjét választották meg. a nógrád megyei pártbizottság székházában tartott alakuló ülésen megbeszélték a madách imre halálának századik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepség programját is. eszerint az író egykori csesztvei kuriájában emlékmúzeumot rendeznek be. a kuria parkját a madách korabeli időknek megfelelően alakítják ki. ott kap helyet az író szobra is. számos kulturális rendezvény: irodalmi vándorgyűlés, kulturális seregszemle, irodalmi est és kiállítás gazdagítja majd az ünnepi programot./mti/

- . -

bb 75. átutazott magyarországon a jugoszláv szakszervezeti szövetség delegációja

tm vm sr

1963. szeptember 30.

a jugoszláv szakszervezeti szövetség delegációja, amelyet szvetozár vukmanovics tempo, a jugoszláv szakszervezeti szövetség elnöke vezet, átutazott hazánkon. a vendégek egy napot budapesten töltöttek. látogatást tettek a csepeli szerszámgépgyárban, ahová elkísérte őket brutyó jános, a szot főtitkára és karakas lászló, a szot titkára. a vendégeket fogadta csató lászló, a csepeli vas-és fémművek vezérigazgatója és koltai tibor, a vasas szakszervezet területi bizottságának titkára. délután brutyó jános, a szot főtitkára fogadta a delegációt. a megbeszélésen résztvett karakas lászló, a szot titkára, kádas istván, a szot nemzetközi osztályának vezetője. az üzemlátogatáson és a megbeszélésen jelen volt dusan csalics, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság magyarországi nagykövete./mti/

- . -

19. 30/n

-38-

bb 74. belga író előadása maeterlinckről

t ms/gk/m/zs

1963. szeptember 30.

hétfőn a magyar tudományos akadémia nyelv- és irodalomtudományi osztályának felolvasó ülésén robert goffin író, a belga pen club elnöke előadást tartott maeterlinckről, a nagy belga íróról. /mti/

- . -

bb 76. számos külföldi résztvevővel megkezdődött a 2. magyar belgyógyász kongresszus

t ms/gk/m/zs

1963. szeptember 30.

hétfőn délután a magyar tudományos akadémián megnyílt a 2. magyar belgyógyász kongresszus. a kongresszus a szívgyógyászat - kardiológia - különböző kérdéseit vitatja meg. a tanácskozáshoz több száz magyar résztvevőn kívül 16 ország mintegy 150 kardiológusa vesz részt.

az ünnepélyes megnyitáson ott volt, dr. doleschall frigyos egészségügyi miniszter, dr. rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, valamint a magyar orvostársadalom számos kiválósága.

dr. doleschall frigyos egészségügyi miniszter meleg szavakkal üdvözölte a kongresszus résztvevőit, köztük a külföldi vendégeket, majd a hatnapos tanácskozás jelentőségét méltatta. - többek között rámutatott, hogy a kardiológia nemcsak a belgyógyászat, hanem az egészségügy egyik legfontosabb problémája.

a kongresszust dr. gottsegen györgy professzor, az országos kardiológiai intézet igazgatója nyitotta meg, majd p.w. duchosal svájci professzor, a nemzetközi kardiológiai társaság elnöke mondott üdvözlő beszédet.

p.d. white bostoni professzor, a nemzetközi kardiológiai alapítvány elnöke, az alapítvány és az amerikai orvosok társasága képviselőjében köszöntötte a kongresszust, majd előadásában áttekintést adott a szívbetegségek világhelyezéről.

p.e. lukomszkij moszkvai professzor, a szovjet kardiológiai társaság elnöke a szovjet kardiológusok üdvözlését tolmácsolta, majd a szivtrombózisban szenvedő betegek gyomor- és nyombélmegbetegedéseivel kapcsolatos klinikai megfigyelésekről számolt be.

/folyt.köv./
19. 34/n

-39-

bb 76. /számos külföldi ... 1. folyt./ m

a kongresszus kedden a koszorus érbetegségek megvitatásával folytatja munkáját, szerdán a vizsgálati eljárások és az elektrokardiográfia szerepel a napirenden, csütörtökön ritka szívbetegségekről és különböző gyógymódokról, valamint kórelletani problémákról tanácskoznak, pénteken a veleszületett szívhibák felnőttkori gyógyításáról lesznek előadások, szombaton a reumás szívbetegségek megtárgyalásával fejeződik be a nagyszabásu orvostanácskozás.

a kongresszussal egyidejűleg gyógyszer- és tudományos könyvkiállítás is nyílt. az utóbbin 21 tekintélyes kiadványt mutatja be a szakirodalom legjobb termékeit. /mti/

...-

bb 77. időjárásjelentés

m/gg/La

1963. szeptember 30.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 30-án hétfőn 19 órakor:

nyugati szél

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, néhány helyen futó eső. időnként élénk nyugati, északnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet : 14-17 fok között. /mti/

...-

bb 78. ülést tartottak a nógrádi képviselők-palóczrezervátummal alakul hollókő

vid/tné/m/sr

1963. szeptember 30.

a megye egészének nagyjelentőségű távlati fejlesztéséről tanácskoztak hétfői ülésükön a nógrádi országgyűlési képviselők. az érsekivadkerti községi tanács székházában tartott ülésen a megye egész szántóterületét érintő talajvédelmi tervekkel ismerkedtek meg molnár sándornak, a megyei tanács mezőgazdasági osztálya vezetőjének a tájékoztatója alapján.

napirenden szerepelt nógrád idegenforgalmának és műemlékvédelmének helyzete is.

/folyt.köv./

19.40/n

-40-

bb 78. /ülést tartottak ... 1. folyt./ m

nagyszabásu tervek készültek a megye látogatottságának további növekedésére. különösen vonzóvá teszi ezt a vidéket a karancsi kilátó megépítése. nagy fellendülés előtt áll a duna-kanyar idegenforgalmi övezetéhez tartozó diósjenő környéke. a jövő évtől kezdve ezt a nógrád megyei községet üdülőhellyé fejlesztik. mintegy 40 milliót költenek a kemencei ut korszerűsítésére, a községbeli utak és járdák rendbehozatalára, törpevizmű építésére, autókilátó, étterem, sportpálya, turistaszálló, kiszvendéglő és egyéb kulturális létesítmények építésére.

a pompázó színekben gazdag népviseletéről és néprajzi hagyományairól ismert hollókő községet palóczrezervátummal alakítják. e célból a nógrád megyei tanács több épületet vásárol meg. ezekben turistaszállást, képzőművészeti alkotóházat, muzeumot rendeznek be. /mti/

...-

bb 79. műsoros est a spanyol nép harcának támogatására

k di/gg/m/

1963. szeptember 30.

a szolidaritási bizottság a spanyol néperért hétfőn az erkel színházban műsoros estet rendezett a spanyol nép harcának támogatására. a nézőtéren a budapesti dolgozók, hivatalok, vállalatok, intézmények képviselői között helyet foglalt társadalmi életünk számos neves személyisége is. a megjelentek nagy tapsal köszöntötték a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttesének előadását.

a műsoros est bevételét a spanyol hazafiak megsegítésére fordítják. /mti/

...-

20.08/n

-41-

bb 80. a filharmoniai társaság nagyszerű hangversenye a zeneakadémián

t ol/ik/m/la

1963. szeptember 30.

a budapesti zenei hetek keretében a filharmoniai társaság hétfőn este nagyszerű hangversenyt adott a zeneakadémián. a hangverseny műsora a következő volt wagner: tannhäuser-nyitány, rahmaninov: d-moll zongoraverseny, muszorgszkij: hajnal a moszkva-folyó felett, kodály: háry jános - szvit. vezényelt németh gyula, közreműködött viktor merzsanov szovjet zongoraművész./mti/

bb 81. [redacted] filmbemutató a magyar sajtó házában

t s/gg/m

1963. szeptember 30.

frantisek pisek, a csehszlovák szocialista köztársaság magyarországi nagykövete hétfőn este a magyar sajtó házában filmbemutatót rendezett a müncheni egyezmény aláírásának 25 évfordulója alkalmából. a [redacted] filmbemutatón részt vett hollai imre, az mszmp központi bizottságának külügyi osztály-vezetője, mód péter, a külügyminiszter első helyettese és erdélyi károly külügyminiszterhelyettes. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is.

a magyar sajtó házában levetítették a csehszlovák riportereknek a müncheni egyezmény aláírásáról készített dokumentumfilmjét. ezután bemutatták az 1963. évi moszkvai nemzetközi filmfesztivált aranydíjával kitüntetett a halál neve: engelchen című csehszlovák filmet. a filmet a kadár-klos cseh rendezőpár készítette ladislav mnacko szlovák író hasonló című regényéből. a film a csehszlovák és a szovjet partizánok életét, morvaország és szlovákia határán vívott harcát mutatja be. /mti/

20.45/n

-42-

— VÉGE —

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 189-490, 369-590
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

60.008

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. október 1.

bb 1. a sámson és delila felújítására készül az erkel színház

i ol/gk/m/fm

1963. október 1.

az erkel színház még ebben az évben felújítja saint-saens /umlautos/ sámson és delila című művét. októberben megkezdik a zenekari próbákat. a premier a tervek szerint december elsején lesz. az előadásokat komor vilmos és varga pál felváltva vezényli, a rendező dr. kenessey ferenc, a díszleteket fülöp zoltán, a jelmezeket márk tivadar tervezi. a címszerepeket kettős szereposztásban joviczky józsef és pálos imre, illetve komlóssy erzsébet és szabó anita énekli. /mti/

bb 3. mitől jellegzetes a badacsonyi bor? - tudományos kísérlet döntötte el a szőlészek vitáját

vid/j/m/ká

1963. október 1.

a szőlészeti kutató intézet badacsonyi telepén a kísérleti eredmények választ adtak arra az évek óta vitatott kérdésre, hogy mikor fejtsék a badacsonyi borkokat. a borvidék régi szőlészei azt állítják, hogy a seprő teszi jellegzetessé, „badacsonyivá”, a borkokat, s ezért minél hosszabb ideig álljanak a leülepedett salakon. velük ellentétes véleményt vallanak az európai szokásokat és igényeket ismerő modern szakemberek. szerintük a zajos erjedés után néhány nappal el kell végezni a fejtést, így kellemes, könnyű borkokat nyernek.

kis ervin, a szőlészeti kutató intézet tudományos munkatársa részletes elemző munka után megállapította, hogy a tiszta seprőből a borba jellegzetes zamat vándorol, emellett az élesztőben gazdag anyag még b-vitamint is ad át a közkedvelt italnak. ez a folyamat azonban csak bizonyos ideig egészséges. két, két és fél hónap múlva a forrás után ugyanis bomlásnak indul a seprő, és megzavarja a bor egészséges fejlődését. így a leghelyesebb, ha a zajos erjedés után másfél hónappal tisztítják meg a badacsonyi borkokat. /mti/

-1-